

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om dyresundhed

COM(2013) 260 final — 2013/0136 (COD)

Forslag til Europa Parlamentets og Rådets forordning om produktion og markedsføring af planteformeringsmateriale (lovgivning om planteformeringsmateriale)

COM(2013) 262 final — 2013/0137 (COD)

Forslag til Europa Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere

COM(2013) 267 final — 2013/0141 (COD)

(2014/C 170/17)

Ordfører: **Armands KRAUZE**

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 23. maj 2013 og den 31. maj og 7. juni 2013 under henvisning til artikel 43, stk. 2, til artikel 114, stk. 3, til artikel 168, stk. 4, litra b), og til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om følgende forslag:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om dyresundhed«

COM(2013) 260 final — 2013/0136 (COD)

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om produktion og markedsføring af planteformeringsmateriale (lovgivning om planteformeringsmateriale)«

COM(2013) 262 final — 2013/0137 (COD)

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere«

COM(2013) 267 final — 2013/0141 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som vedtog sin udtalelse den 6. november 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 494. plenarforsamling den 10.—11. december 2013, mødet den 10. december, følgende udtalelse med 146 stemmer for, 1 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 EØSU bifalder og støtter som helhed Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordninger om dyresundhed, plantesundhed og kvaliteten af planteformeringsmateriale. Udvalget mener, at sammenhængende og gennemsigtige regler ledsaget af en passende gennemførelse i alle EU's medlemsstater er en absolut forudsætning for at kunne sikre lige konkurrencevilkår for alle markedsaktører i Europa.

1.2 EØSU anbefaler dog at præcisere visse passager i forslaget om dyresundhed for at gøre forordningens tekst lettere at forstå.

1.3 EØSU opfordrer Kommissionen til at indarbejde alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger i lovgivningen og at afsætte tilstrækkelige EU-midler til at modvirke de risici, der er forbundet med migrerende arter af vilde dyr, som vandrer ind i EU fra tredjelande og som kan bringe farlige smitsomme sygdomme med sig ind på EU's område.

1.4 EØSU bemærker, at EU's lovgivning, især på plantesundhedsområdet, bør afspejle de holdninger, som EU tidligere har indtaget i international sammenhæng, og påpeger, at Kommissionens forslag i den foreliggende form ikke harmonerer med det synspunkt, som EU tidligere har givet udtryk for vedrørende medtagelsen af invasive arter i foranstaltningerne vedrørende plantesundhed.

1.5 EØSU bifalder den nye mulighed, der nu gives i den nye lovgivning om plantesundhed, hvorefter der kan ydes godtgørelse til de berørte operatører for værdien af de destruerede planter og planteprodukter eller andre objekter, der bliver omfattet af foranstaltninger til udryddelse eller indeslutning.

1.6 EØSU er foruroliget over, at EU med de ændringer, som Kommissionen vil foretage i EU's plantesundhedsordning, risikerer at miste sin gode status på det plantesundhedsmæssige område. Dette kan gå ud over EU's medlemsstaternes eksportpotentiale og påføre producenterne yderligere udgifter til bekæmpelse af sygdomme og skadegørere.

1.7 EØSU er skeptisk over for medtagelsen af kategorien forstligt formeringsmateriale i forslaget til forordning, eftersom Kommissionen ikke fremfører overbevisende argumenter for de fordele, som dette skulle kunne give skovbruget.

2. Generel information om lovgivningsinitiativerne

2.1 På hvert af de tre berørte områder, nemlig dyresundhed, plantesundhed og bevægelighed for planteformeringsmateriale, er der registreret en række vanskeligheder på EU-plan. Dette skaber problemer for markedsaktørerne, og det er derfor særligt vigtigt at ændre lovgivningen for at mindske de administrative byrder, der tynger såvel producenterne og leverandørerne af tjenesteydelser som forbrugerne og tjenesteydelsesleverandørernes kunder, samt forbedre erhvervs-klimaet.

2.2 På dyresundhedsområdet er der en række problemer med de gældende lovbestemmelser: politikken på området er kompliceret, der savnes en overordnet strategi og sygdomsforebyggelsen får ikke tilstrækkelig opmærksomhed. Især er der behov for at fastlægge og håndhæve strengere biosikringsregler for de steder, hvor dyrene holdes.

2.3 Kommissionens forslag vedrørende dyresundhed lægger større vægt på forebyggende foranstaltninger, overvågning af sygdomme, kontrol og forskning med det mål at mindske hyppigheden af sygdomsudbrud og begrænse deres virkninger, når de konstateres; ligeledes fastsættes dyresundhedsregler for henholdsvis landdyr og akvatiske dyr.

2.4 Plantesundhed er også afgørende for beskyttelsen af biodiversiteten og økosystemtjenesterne. Skadegørere fra andre kontinenter er særligt farlige. Når de indføres i EU, medfører disse fremmede arter store økonomiske tab. Hvis de breder sig på vort område, kan disse nye skadegørere foranledige tredjelande til at indføre handelsrestriktioner og dermed skade vor eksport.

2.5 På plantesundhedsområdet foreslår Kommissionen fastlæggelse af en begrebsstrategi for karantæneskadegørere og en inddeling af dem i kategorier samt kriterierne for at afgøre, hvorvidt en skadegører kan betegnes som en karantæneskadegører. Kommissionen har beføjelse til via gennemførelsesretsakter at opstille lister over specifikke planter, planteprodukter og andre objekter, der er omfattet af forbud og særlige regler for deres indførsel til og flytning inden for Unionens område, samt regler vedrørende flytning af planter, planteprodukter og andre objekter til og inden for de beskyttede zoner.

2.6 Når det gælder planteformeringsmateriale, sigter Kommissionens forslag mod at supplere lovgivningen på området markedsføring af frø og planteformeringsmateriale under hensyntagen til de tekniske fremskridt mht. planteforædling, det internationale markeds hastige udvikling og nødvendigheden af at understøtte plantebiodiversiteten og reducere omkostningerne og de administrative byrder for såvel de kompetente myndigheder som erhvervslivet.

3. Baggrund for og resumé af Kommissionens forslag

3.1 Den 6. maj 2013 vedtog og offentliggjorde Kommissionen nogle forslag til revision vedrørende dyresundhed, plantesundhed og kvaliteten af planteformeringsmateriale med henblik på offentlig høring.

Dyresundhed

3.2 Den nuværende EU-lovramme for dyresundhed omfatter næsten 50 direktiver og forordninger og omkring 400 afledte retsakter. Kommissionen iværksatte i 2004 en evaluering af lovtjekterne på området dyresundhed. På grundlag af denne evaluering blev der i 2007 udarbejdet en ny dyresundhedsstrategi. I sin meddelelse fra 6. maj 2013 opstiller Kommissionen en lovramme baseret på EU's ovennævnte dyresundhedsstrategi fra 2007.

3.3 Kommissionen foreslår en forenkling af lovrammen baseret på god forvaltningspraksis og overholdelse af internationale standarder med fokus på langsigtede forebyggende foranstaltninger og samarbejde med alle berørte interesseparter.

3.4 Kommissionens forslag går ud på at tilvejebringe effektive mekanismer for en hurtig indsats over for sygdomsbegivenheder, ikke mindst i lyset af de nye udfordringer såsom nye sygdomme; at sørge for en klar og afbalanceret rollefordeling mellem de kompetente myndigheder, EU-institutionerne, landbrugssektoren og dyreejerne; at fastlægge ansvarsområderne for de forskellige aktører, såsom operatører, dyrlæger og personer, der holder selskabsdyr, samt dyrefagpersoner, idet alle disse aspekter er af vital betydning for beskyttelsen af dyresundheden.

3.5 Det er vigtigt, at Kommissionen har vilje til at begrænse forstyrrelser i handelen, tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for små landbrugere og mikrovirksomheder, og indføre forenklede procedurer for at undgå overflødige administrative byrder og urimeligt høje omkostninger, samtidigt med at den sikrer nøje håndhævelse af høje dyresundhedsstandarder.

3.6 Det er vigtigt at begrænse konsekvenserne af dyresygdomme for dyre- og folkesundheden, dyrevelfærden, økonomien og samfundet mest muligt ved at øge opmærksomheden om, beredskabet — herunder kriseberedskabet — over for og overvågningen af sygdomme på nationalt og EU-plan.

3.7 Et af de vigtigste mål med Kommissionens forslag er at sikre et velfungerende indre marked for dyr og animalske produkter, samtidigt med at der sikres et højt beskyttelsesniveau for dyre- og folkesundheden og gøres en indsats for at nå Europa 2020-målene.

Plantesundhed

3.8 Forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere, der indeholder bestemmelser om identifikation af de plantesundhedsrisici, som planteskadegørerne medfører, og om begrænsningen af dem til acceptable niveauer, er baseret på Kommissionens forslag fra 2008 om en revision af Rådets direktiv 2000/29/EF om plantesundhed. Forslaget ophæver flere direktiver om tilsyn vedrørende forvaltning af visse karantæneskadegørere, hvis forekomst er bekræftet i EU.

3.9 Hvad angår import af planter, fastlægger Kommissionens forslag en ny ramme, der giver Kommissionen mulighed for at udøve sin beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter vedrørende håndtering af risici fra forskellige planter fra visse tredjelande, som kræver forholdsregler. Forslaget indeholder også nye krav til karantænestationer, og det fastsættes, at for regulerede planter, som indføres til EU's område via passagerbagage, vil der ikke længere gælde undtagelser, således at indførelse ad denne vej vil kræve et plantesundhedscertifikat.

3.10 Hvad angår flytning af planteprodukter inden for EU's område, inddeler Kommissionens forslag operatørerne i kategorier alt efter, om de er professionelle eller ej, og deres ansvarsområder og pligter i medfør af reglerne om flytning af planter, planteprodukter og andre regulerede objekter fastlægges. Ifølge forslaget skal professionelle operatører opføres i et register, der også omfatter de professionelle operatører, som skal registreres i henhold til den foreslåede forordning om planteformeringsmateriale. Dette vil reducere den administrative byrde.

3.11 Det foreslås at oprette et elektronisk anmeldelses- og indberetningssystem, for at medlemsstaterne på ensartet vis og rettidigt kan give meddelelse om, at en skadegører er dukket op på deres område; ligeledes sigter forslaget mod at gøre offentligheden mere bevidst om problemet, øge antallet af rapporter, mødereferater og andre programmer og simuleringsovelser.

Planteformeringsmateriale

3.12 På området planteformeringsmateriale har Kommissionen vedtaget et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om produktion og markedsføring af planteformeringsmateriale (lovgivning om planteformeringsmateriale). Dette forslag konsoliderer og opdaterer lovgivningen om markedsføring af planteformeringsmateriale og ophæver og erstatter tolv rådsdirektiver.

3.13 Der er behov for en revision af lovgivningen om planteformeringsmateriale, eftersom de direktiver, der nævnes i forslaget, nu er forældede, er ændret flere gange og er uensartede i deres sigte og tilgang: faktisk er disse direktiver rodede, og medlemsstaterne har tit problemer med at forstå dem med henblik på deres omsætning. Denne situation skaber på sin side konkurrenceforvridninger mellem markedsaktørerne, idet den påvirker vilkårene for deres virksomhed. Endvidere er direktiverne på området på grund af deres store antal ikke særligt godt samordnet med andre retsakter om plantesundhed eller markedsovervågning.

3.14 Forslaget til forordning om planteformeringsmateriale omfatter frø af sorter af landbrugsarter, formeringsmateriale af landbrugsplanter (grøntsager, frugttræer, bærbuske og prydblplanter) samt forstligt formeringsmateriale. Følgelig opererer forslaget med den generelle betegnelse »planteformeringsmateriale«, der både dækker frø og formeringsmateriale.

3.15 De eneste tilfælde, som forslaget til forordning ikke finder anvendelse på, er flytning af planteformeringsmateriale bestemt til afprøvning, videnskabelige formål, forædling eller opbevaring i genbanker. Planteformeringsmateriale, der udveksles i naturalier mellem to personer, som ikke er professionelle operatører, er heller ikke omfattet.

3.16 I forslaget til forordning præciseres det, at for forstligt formeringsmateriales vedkommende kan medlemsstaterne indføre strengere krav vedrørende materiale, der stilles til rådighed for slutbrugere. I tilfældet med forstligt formeringsmateriale pålægger det nye forslag til forordning myndighederne endnu flere administrative formaliteter, som kan medføre større administrative byrder for operatørerne.

4. Generelle og særlige bemærkninger

Dyresundhed

4.1 EØSU er forbeholden over for Kommissionens beføjelse til at vedtage delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter i medfør af Lissabontraktaten. Udvalgets bekymring gælder især spørgsmål, som er vigtige for medlemsstaterne, idet de i tilfælde af delegerede retsakter ikke vil have mulighed for at sikre, at der tages hensyn til specifikke nationale eller regionale omstændigheder.

4.2 EØSU henleder opmærksomheden på, at der i nærheden af EU's ydre grænser er større risiko for, at vildtlevende dyr kan sprede forskellige smitsomme dyresygdomme i medlemsstaterne. Forslaget tilstræber dog at udvide det potentielle anvendelsesområde for foranstaltninger til sygdomsbekæmpelse, som nu kan finde mere konsekvent anvendelse på vildtlevende dyr. Forslaget omfatter også en række foranstaltninger til biosikring og andre forebyggende tiltag, som kan iværksættes langs EU's grænser. I denne forbindelse opfordrer EØSU Kommissionen til at træffe alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger og at sørge for en tilstrækkelig EU-finansiering for at modvirke denne risiko.

4.3 Det er nødvendigt at præcisere den vilte af personer, som har pligt til at anmelde deres mistanke om et sygdomsudbrud blandt dyr. Dyreejerne har pligt til at holde øje med deres dyrs sundhedstilstand.

4.4 EØSU påpeger, at begreberne »operatør« og »dyrefagperson« ikke anvendes konsekvent, og opfordrer til, at der gives en forklaring på disse begreber for at præcisere, at ejendomsretten tilhører »operatøren«. Det bemærkes, at det intetsteds i forslaget forklares, hvilken rolle »dyrefagpersonerne« skal spille.

4.5 EØSU opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at offentliggøre en struktureret liste over dyresygdomme, som giver mulighed for at evaluere foranstaltningerne til forebyggelse og bekæmpelse af disse sygdomme. Det er vigtigt at anlægge en fleksibel tilgang, så den kan ajourføres om nødvendigt. En sådan liste bør udarbejdes i tæt samarbejde med medlemsstaterne og andre berørte parter.

4.6 EØSU vil gerne påpege, at der er en uoverensstemmelse mellem terminologien i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ikke-kommerciel flytning af selskabsdyr (herefter »kædedyrsforordningen«) på den ene side og Kommissionens foreliggende forslag på den anden side. Det må der rettes op på. Det er svært at forstå, hvilket retsforhold der er mellem den fysiske person (dyreholderen) og dyreejeren, selv om kædedyrsforordningen definerer »bemyndiget person« som »en fysisk person, som har skriftlig bemyndigelse fra ejeren til at foretage ikke-kommerciel flytning af selskabsdyret på ejerens vegne«.

4.7 For ikke at være henvist til fortolkningsvejledninger foreslår EØSU, at det fastsættes, at Kommissionen udarbejder en delegeret retsakt om kravene til operatørers og dyrefagpersoners erhvervelse af grundlæggende viden.

4.8 Hvad angår sundhedsundersøgelser inden for bestemte sektorer såsom akvakultur og biavl, anbefaler udvalget at præcisere, at veterinære opgaver kun må udføres af kvalificerede, autoriserede specialister.

4.9 EØSU opfordrer Kommissionen til i lovgivningen klart og forståeligt at definere de kompensationsordninger, der gælder for husdyrholdere i tilfælde af udbrud af farlige smitsomme sygdomme.

4.10 EØSU anbefaler at medtage sektorer såsom fjerkræ i programmerne for landdistriktudvikling med henblik på finansiering af de driftsinvesteringer, som er nødvendige for at overholde de nye dyresundhedsregler.

Plantesundhed

4.11 På karantæneområdet indeholder forslaget om plantesundhed lempeligere bestemmelser og procedurer: det fastsætter enklere plantesundhedsregler for markedsføring af små mængder. Ikke desto mindre kan selv små mængder af planter eller planteprodukter, som er inficerede eller angrebne, få alvorlige følger for EU's situation i henseende til plantesundhed.

4.12 Med hensyn til definitionen af skadegørere medtager forslaget kriterier, som ikke er i overensstemmelse med principperne i den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC), og det anvender termer og definitioner, som afviger betydeligt fra den terminologi og de betydninger, som er gængse i denne konvention og i normerne for plantesundhedsforanstaltninger. Denne uoverensstemmelse kan give anledning til misforståelser i forhold til tredjelandene og dermed skabe vanskeligheder for eksporten af planter og planteprodukter.

4.13 EØSU bifalder den nye mulighed, der nu gives i den nye lovgivning om plantesundhed, hvorefter der kan ydes godtgørelse til de berørte operatører for værdien af de destruerede planter og planteprodukter eller andre produkter, der bliver omfattet af foranstaltninger til udryddelse eller indeslutning. EU's Veterinærberedskabsfond har allerede indført en lignende procedure for dyr. Godtgørelsen for værdien af destruerede planter osv. vil finde anvendelse, når lovgivningen om plantesundhed er vedtaget. Det ville være ønskeligt, om denne foranstaltning kunne anvendes omgående lige fra starten af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020.

4.14 Eftersom EU på linje med hver af sine medlemsstater har undertegnet den internationale plantebeskyttelseskonvention og aftalen om anvendelse af sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, kan det forventes, at disse ændringer af definitioner kommer til at resultere i manglende overholdelse af principperne i den nævnte konvention og internationale aftale.

4.15 EØSU er forbeholden over for ændringen af kravene vedrørende udstedelse af plantepas for planter, som er bestemt til indførelse i beskyttede zoner, eftersom der ifølge forslaget ikke længere kræves plantepas for planter, der er bestemt til slutbrugere, skønt dette øger risikoen for udbredelse af nye planter, som er karantæneskadegørere.

4.16 EØSU kan ikke støtte forslaget om at pålægge operatører, især landmænd, som opdager karantæneskadegørere, en forpligtelse til straks at træffe de nødvendige karantæneforanstaltninger for at fjerne disse skadegørere, eftersom sikringen af den sundhedsmæssige tilstand på langt sigt er en opgave og en økonomisk investering, som påhviler de kompetente myndigheder. Desuden vil ekstraomkostninger svække operatørernes konkurrenceevne.

4.17 Skønt EØSU ser positivt på Kommissionens tilgang i forbindelse med eksport til tredjelande og muligheden for at nyde godt af et præeksporcertifikat, er det ikke sikkert, at denne nye bestemmelse kan løse de problemer, der i dag er med certificering af eksportvarer, når oprindelsesmedlemsstaten ikke er den medlemsstat, der udsteder plantesundhedscertifikatet til brug ved eksport. Ligeledes er EØSU stadig bekymret over de overlappende undersøgelser og den dobbeltkontrol, som de europæiske virksomheder bebyrdes med.

Planteformeringsmateriale

4.18 Ifølge det foreliggende forslag til forordning dækker definitionen af »operatør« ikke privatpersoner. En »professionel operatør« defineres på sin side som enhver fysisk eller juridisk person, der som et erhverv varetager mindst en af følgende aktiviteter i relation til planteformeringsmateriale: produktion, avl, vedligeholdelsesavl, levering af tjenesteydelser, bevarelse, herunder oplagring, og markedsføring. For at forenkle kontrollen skal disse professionelle operatører registreres.

4.19 Den nye bestemmelse om professionelle operatører bør formuleres klarere, for det er vanskeligt at se, hvor langt anvendelsesområdet går: gælder den i dette tilfælde kun for professionelle operatører eller også for ikke-professionelle?

4.20 Kommissionens forslag til forordning indeholder endnu mange uafklarede spørgsmål, f.eks. hvorledes bestemmelserne i denne forordning finder anvendelse på produktionen af forstligt formeringsmateriale og kontrollen med markedsføringen heraf, som afviger fra de bestemmelser, der gælder for formeringsmateriale af landbrugsplanter for så vidt angår klassifikationssystemet, definitioner og de grundlæggende principper for kontrol og overvågning, som det ville være nyttigt ikke at ændre på. Endvidere er de gældende bestemmelser for produktion og certificering af forstligt formeringsmateriale i overensstemmelse med OECD's regler.

4.21 EØSU kan ikke acceptere, at producenterne skal dække alle udgifter til det forstlige basismateriale, der anvendes til produktion af forstligt formeringsmateriale, eftersom et sådant krav kan gøre det mindre interessant at registrere nyt basismateriale af høj genetisk kvalitet af denne type, hvilket kan få negative konsekvenser for nye beplantninger i EU. At fremstille sådant basismateriale til produktion af forstligt formeringsmateriale er en mangeårig opgave, og sådanne investeringer vil først give afkast flere tiår senere.

4.22 EØSU bifalder, at planteformeringsmateriale, der udveksles i naturalier mellem to personer, som ikke er professionelle operatører, holdes uden for forordningens anvendelsesområde, der bør udformes således, at det giver samlere eller naboer mulighed for at udveksle frø eller planter, uden at de skal være bange for at overtræde loven derved.

Bruxelles, den 10. december 2013

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
